

English

Finnish

a-b design	AB-tutkimusasetelma
a-b-a design	ABA-tutkimusasetelma
a-b-a-b design	ABAB-tutkimusasetelma
a-b-c design	ABC-tutkimusasetelma
abative effect (of an mo)	vähentävä vaikutus (mo:n)
abc contingency	ABC-kontingenssi
abc recording	ABC-kirjaus
abolishing operation (ao)	poistava operaatio
accuracy (of measurement)	tarkkuus (mittauksen)
acquisition	omaksuminen
acquisition phase	omaksumisvaihe
adjunctive behavior (also called schedule induced behavior)	liitännäiskäyttäytyminen
adventitious reinforcement	satunnaisvahvistaminen t. vahvistuminen
alternating treatments design	vaihtuvien interventioiden tutkimusasetelma
analytic (dimension of aba)	analyttinen (ABA:n dimensio)
anecdotal observation	kertomuspohjainen havainnointi
antecedent	edeltävä vaikutte
antecedent control	käyttäytymistä edeltäviin tekijöihin kohdistuva interventiomenetelmä
antecedent intervention	edeltäviin tekijöihin kohdistuva interventio
antecedent stimulus	edeltävä vaikutte
appetitive stimulus	apetiivinen vaikutte
applied (dimension of aba)	sovellettu (ABA:n dimensio)
applied behavior analysis (aba)	sovellettu käyttäytymisanalyysi
arbitrarily applicable relational responding	keinotekoisesti sovellettavissa oleva relationaalinen reagointi
arbitrary matching	keinotekoinen vastaavuus tai sen tuottaminen
arbitrary stimulus class	keinotekoisien vaikutteiden luokka
associative learning	assosiaatio-oppiminen
associative strength	assosiaation voimakkuus
attention-maintained behavior	huomion ylläpitämä käyttäytyminen
audience	yleisö
autoclitc	autokliitti
autoclitc frame	autokliittinen kehys
automatic punisher	automaattinen heikenne
automatic punishment	automaattinen heikennys
automatic reinforcement	automaattinen vahvistus
automatic reinforcer	automaattinen vahviste
autoshaping	automaattinen muodostaminen
aversive control	aversiivinen, vastentahtoinen hallinta
aversive counterconditioning	aversiivinen vastaehdollistaminen
aversive stimulus	aversiivinen, vastentahtoinen vaikutte
avoidance	välttäminen, välttämiskäyttäytyminen
b-a-b design	BAB-tutkimusasetelma
backup reinforcer	lunastusvahviste
backward chaining	taaksepäin ketjuttaminen
backward conditioning	taaksepäin ehdollistuminen
base rates	vasteiden perusmäärä
baseline	perustaso
baseline logic	perustason logiikka

English

Finnish

behavior	käyttäytyminen
behavior altering effect (of an mo)	käyttäytymistä muuttava vaikutus (MO:n)
behavior analysis	käyttäytymisanalyysi
behavior analyst	käyttäytymisanalyytikko
behavior analyst certification board	käyttäytymisanalyytikoiden sertifiointielin
behavior assessment	käyttäytymisen arviointi
behavior chain	käyttäytymisketju
behavior trap	uuden käyttäytymisen voimakas vahvistuminen luonnollisten vahvistussuhteiden kautta
behavioral (dimension of aba)	käyttäytymis-, käyttäytymisperustainen (ABA:n dimensio)
behavioral contingency	käyttäytymiskontingenssi
behavioral contract	käyttäytymissopimus, sopimus
behavioral contrast	käyttäytymiskontrasti
behavioral cusp	käyttäytymisen kehitykseen liittyvä käännekohta
behavioral deficit	käyttäytymispuute
behavioral ecology	käyttäytymisekologia
behavioral excess	liikakäyttäytyminen
behavioral fluency	käyttäytymisen sujuvuus
behavioral history	käyttäytymishistoria
behavioral momentum	käyttäytymisen liikevoima
behavioral principles	käyttäytymisperiaatteet
behavioral repertoire	käyttäytymisrepertuaari
behavioral skills training	taitoharjoittelu
behaviorism	behaviorismi
between-groups design	ryhmäasetelma
blocking	estyminen, estäminen
board certified assistant behavior analyst	sertifioitu avustava käyttäytymisanalyytikko
board certified behavior analyst	sertifioitu käyttäytymisanalyytikko
board certified behavior analyst-doctoral	tohtorikoulutettu sertifioitu käyttäytymisanalyytikko
break and run	tauko ja kiihdytys
break points	murtumispisteet
calibration (of measurement)	kalibrointi (mittauksen)
carry-over effects	siirtovaikutukset
celeration	muutosnopeus
chain	ketju
chain schedule of reinforcement	ketjuvahvistussuhde
chaining	ketjuttaminen
changeover delay (cod)	vaihdosviive
changeover ratio	vaihdosviiveen määrä
changeover response	vaihtoreaktio
changing criterion design	muuttuvien kriteerien tutkimusasetelma
choice	valitseminen
classical conditioning	klassinen ehdollistuminen
clicker training	naksutinkoulutus
closed economy	suljettu talous
codic	toisto ilman muodollista samankaltaisuutta
coercive control	pakottava hallinta
collateral behavior	rinnakkaiskäyttäytyminen
combinatorial entailment	yhdistelmällinen ehdollisuus

English

Finnish

comparison stimulus	vartailuvaikute
competency-based training	kompetenssiin perustuva harjoittelu
component analysis	komponenttianalyysi
compound schedule (of reinforcement)	yhdistetty vahvistusaikataulu- tai kiintiö
compound stimulus	yhdistetty vaikute
conceptual analysis of behavior	käsitteellinen käyttäytymisanalyysi
conceptually systematic (dimension of aba)	käsitteellisesti järjestelmällinen (ABA:n dimensio)
concurrent chain schedule	samanaikaisten ketjujen vahvistusaikataulut tai –kiintiöt
concurrent operants	samanaikaiset operantit
concurrent schedule (of reinforcement)	samanaikaiset vahvistusaikataulut tai -kiintiöt
conditional discrimination	ehdollistunut t. ehdollinen erottelu
conditional probability	ehdollistunut t. ehdollinen todennäköisyys
conditioned aversive stimulus	ehdollistunut t. ehdollinen aversiivinen vaikute
conditioned emotional response	ehdollistunut t. ehdollinen emotionaalinen vaste t. käyttäytyminen
conditioned establishing operation	ehdollistunut vaikutteiden arvoa muuttava operaatio
conditioned motivating operation (cmo)	ehdollistunut motivoiva operaatio
conditioned negative reinforcer	ehdollistunut negatiivinen vahviste
conditioned positive reinforcer	ehdollistunut positiivinen vahviste
conditioned punisher	ehdollistunut heikenne
conditioned punishment	ehdollistunut heikennys
conditioned reflex	ehdollistunut t. ehdollinen refleksi
conditioned reinforcement	ehdollistunut vahvistus
conditioned reinforcer	ehdollistunut t. ehdollinen vahviste
conditioned response (cr)	ehdollistunut t. ehdollinen vaste
conditioned stimulus (cs)	ehdollistunut t. ehdollinen vaikute
confounding variable	sekoittava muuttuja
conjoint schedule (of reinforcement)	nivetyneet vahvistusaikataulut ja –kiintiöt
conjugate reinforcement	liitännäisvahvistus
conjunctive schedule (of reinforcement)	liitännäisehdollinenaikataulu tai –kiintiö
consequence	seuraus
contextual control	kontekstuaalinen kontrolli
contiguity	läheisyys
contingency	kontingenssi
contingency management	vahvistussuhteiden hallintaa perustuva ohjaus
contingency of reinforcement	vahvistussuhde
contingency specifying stimulus	vahvistussuhdetta tarkentava vaikute
contingency-shaped behavior	kontingenssinohjaama käyttäytyminen
contingent exercise	kontingentti harjoittelu
contingent observation	kontingentti havainnointi
continuous measurement	jatkuva mittaus
continuous observation	jatkuva havainnointi
continuous recording	jatkuva rekisteröinti
continuous reinforcement (crf)	jatkuva vahvistus
contrived contingency	keinotekoinen tai järjestetty kontingenssi
control condition	vertailutilanne
controlling stimulus	ohjaava vaikute
controlling variable	käyttäytymistä ohjaava muuttuja
convergent multiple control	konvergentti useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta

English

Finnish

copying a text	tekstin kopiointi
correction procedure	korjaamismenetelmä
correspondence (between saying and doing)	vastaavuus (sanomisen ja tekemisen välillä)
count	lukumäärä
countability	ammattitoiminnan vastuullisuus
counterconditioning	vastaehdollistaminen
countercontrol	vastakontrolli
covert behavior	piilokäyttäytyminen
cs-us interval	CS-US -intervalli
cultural selection	kulttuurivalinta
cumulative record	kumulatiivinen tallenne
cyclic variability	syklinen variabiliteetti
data collection	aineiston keräys
data display	aineiston graafinen esitys
data path	datapolku
data point	datapiste
delay discounting	viiveestä johtuva arvonalennus
dependent group contingency	riippuva ryhmävahvistussuhde
dependent measure	riippuva mitta
dependent variable	riippuva muuttuja
deprivation	deprivaatio
derived relational responding	johdettu relationaalinen reagointi
derived stimulus relation	johdettu vaikutesuhde
descriptive assessment	kuvaileva arviointi
dictation-taking	sanelun mukaan tapahtuva kirjoitus
differential punishment	erillishenkittäminen
differential reinforcement	erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of alternative behavior (dra)	vaihtoehtoisen käyttäytymisen erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of diminishing rates of responding (drd)	vähenevän käyttäytymisen määrien erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of high rates of behavior (drh)	tihästi toistuvan käyttäytymisen erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of incompatible behavior (dri)	yhteensopimattoman käyttäytymisen erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of low rates of behavior (drl)	harvalukuisen käyttäytymisen erillisyvahvistaminen
differential reinforcement of other behavior (dro)	minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisyvahvistaminen
dimensions of behavior	käyttäytymisen ominaisuudet t. ulottuvuudet
direct instruction	suoraopetus
direct measurement	suora mittaus
direct observation	suora havainnointi
direct replication	suora replikointi
discontinuous measurement	epäjatkuva mittaus
discrete trial teaching (dtt)	rajatuin kokein tapahtuva opetus
discriminated avoidance	eroteltu välttäminen
discriminated operant	eroteltu operantti
discrimination	erottelu, diskriminaatio
discrimination index	erotteluindeksi
discrimination training	erotteluharjoittelu
discriminative control of behavior	käyttäytymisen diskriminatiivinen hallinta
discriminative function	erottelufunktio, diskriminatiivinen funktio
discriminative stimulus (sd)	erotteluvaikute

English

Finnish

discriminative stimulus for punishment	heikentämiseen liittyvä erotteluvaikute
disinhibition	disinhibitio
divergent multiple control	divergentti useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta
duplic	toisto
duration recording	keston rekisteröinti tai kirjaaminen
echoic	kaikukäyttäytyminen
ecological assessment	ekologinen arviointi
effective (dimension of aba)	tehokkuus (ABA:n dimensio)
elicit	laukaista tai herättää
elicited behavior	passiivinen, herätekäyttäytyminen
eliciting stimulus	laukaiseva vaikutte
emergent relation	muodostuva suhde
emit	aktivoitua
emitted behavior	aktiivinen, operantti käyttäytyminen
environment	ympäristö
equivalence class	vastaavuusluokka; vaikutevastaavuusluokka
equivalence relation	vastaavuussuhde
error correction	erheen korjaus
errorless learning	erheetön oppiminen
escape contingency	pakokontingenssi
escape-maintained behavior	pakenemisen ylläpitämä käyttäytyminen
established-response method (for conditioned reinforcement)	vakiinnutetun reaktion menetelmä
establishing operation (eo)	käyttäytymistä motivoiva tekijä
event recording	tapahtuman kirjaaminen; rekisteröinti
evocative effect (of an mo)	herätevaikutus (MO:n)
evoke	herättää
exclusionary time-out	vahvistuksen keskeytys poistamalla henkilö tilanteesta t. tilasta; jäähy
experimental analysis of behavior (eab)	kokeellinen käyttäytymisanalyysi
experimental condition	koetilanne
experimental control	kokeellinen kontrolli
experimental design	kokeellinen tutkimusasetelma
explanatory fiction	fiktiivinen selitys
external validity	ulkoinen validiteetti
extinction	sammuminen, sammuttaminen
extinction burst	sammumispyrähdy
extinction gradient	sammumisvaikutejatkumo t. gradientti
extinction induced variability	sammuttamisen aiheuttama variabiliteetti
extra-stimulus prompt	lisävihe
extraneous variable	ulkopuolinen muuttuja
feedback	palaute
first-order conditioning	ensimmäisen asteen ehdollistaminen
fixed duration (fd) schedule of reinforcement	kiinteään keston perustuva vahvistussuhde
fixed interval (fi) schedule of reinforcement	samana pysyvä intervallivahvistusaikataulu
fixed interval dro (fi-dro)	samana pysyvä muun käyttäytymisen erillisvahvistamisen intervallivahvistusaikataulu
fixed momentary dro (fm-dro)	kiinteinä aikoina saatavissa oleva minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen
fixed ratio (fr) schedule of reinforcement	samana pysyvä vahvistuskiintiö
fixed time (ft) schedule	samana pysyvä vahvistusaikataulu
formal similarity	muodollinen samankaltaisuus

English

Finnish

forward chaining	eteenpäin ketjuttaminen
free operant	vapaa operantti
frequency	tiheys
frequency within interval recording	intervallin aikaisen käyttäytymisen tiheyden rekisteröinti
full-session drl	koko session kestävä harvalukuisen käyttäytymisen erillisvahvistaminen
function of behavior	käyttäytymisen funktio
function-altering effect	funktioita muuttava vaikutus
function-based treatment	funktioon perustuva hoito
functional analysis	funktionaalinen analyysi; funktioanalyysi
functional behavior assessment	käyttäytymisen funktionaalinen arviointi
functional communication training	funktionaalinen kommunikaatioharjoittelu
functional equivalence	funktionaalinen ekvivalenssi
functional independence (of verbal operants)	funktionaalinen riippumattomuus (verbaalien operanttien)
functional interdependence (of verbal operants)	funktionaalinen keskinäinen riippuvuus (verbaalisten operanttien)
functional relation	funktionaalinen suhde
functional response class	funktionaalinen reaktioluokka
general case programming	yleinen tapausohjelmointi
generality (dimension of aba)	yleispätevyys (ABA:n dimensio)
generalization gradient	yleistymiskohta
generalization probe	yleistyskoete
generalized conditioned reinforcer	yleistynyt ehdollistunut vahviste
generalized imitation	yleistynyt imitaatio
generalized matching law	yleistynyt vastaavuuden tuottamisen laki
generative learning	generatiivinen oppiminen tai opiskelu
graduated guidance	asteittainen ohjaaminen
graduated modeling	asteittainen mallinnus
graphical display of data	aineiston graafinen esitys
group contingency	ryhmäkontingenssi
habilitation	kuntoutus, kuntouttaminen
habit reversal	tavankääntämismenetelmä
habituation	habituaatio
high probability (high-p) request sequence	käyttäytymisen suureen todennäköisyyteen perustuva pyyntösekvenssi
higher-order conditioning	korkeamman asteen ehdollistuminen
identity matching	vastaavuuden tuottaminen
imitation	imitaatio; imitointi
imitation training	imitaatioharjoittelu
impulsivity	impulsivity, impulsiivisuus
impure mand	epäpuhdas pyyntövaste
impure tact	epäpuhdas nimeämisvaste
incidental teaching	lapsen aloitteesta tapahtuvien interaktioiden käyttö opetuksessa
inclusionary timeout	läsnäolon salliva positiivisen vahvistuksen keskeytys
incompatible behavior	yhteensopimaton käyttäytyminen
independent group contingency	riippumaton ryhmävahvistussuhde
independent variable	riippumaton muuttuja
indirect functional assessment	epäsuora funktionaalinen arviointi
indirect measurement	epäsuora mittaus
indiscriminable contingency	kontingenssi, joka ei ole eroteltavissa
induction	induktio

English

Finnish

inhibitory conditioning	inhibitorinen ehdollistaminen
instructional control	ohjeistuksen tai opetuksen hallinta
intensity	voimakkuus, intensiteetti
inter-rater reliability	arvioitsijoiden välinen reliabiliteetti
inter-reinforcement interval (iri)	vahvistuksen välinen intervalli
inter-response time (irt)	toisiaan seuraavien vasteiden välinen aika
inter-trial interval (iti)	koesuoritteiden välinen intervalli
interdependent group contingency	keskinäiseen riippuvuuteen perustuva ryhmävahvistussuhde
interdependent schedule (of reinforcement)	toisistaan riippuvaiset vahvistusaikataulut tai -kiintiöt
interlocking schedule	yhteen kiinnitetty vahvistusaikataulu tai -kiintiöt
intermittent reinforcement	ajoittainen vahvistaminen
interobserver agreement (ioa)	arvioitsijoiden välinen yhtäpitävyys
interval recording	intervallikirjaus t. intervallirekisteröinti
interval schedule (of reinforcement)	intervallivahvistusaikataulu
intervention	interventio, väliintulo
intraverbal	intra-verbaali
irreversibility	palautumattomuus
joint stimulus control	yhdistetty vaikutehallinta
lag reinforcement schedule	viivepohjainen vahvistussuhde
latency	latenssi
law of effect	vaikutuksen laki
learned helplessness	opittu avuttomuus
least restrictive treatment model	vähiten rajoittava hoitomalli
least-to-most prompting	vähemmästä enempään etenevä vihjeistys
level	taso
limited hold	rajoitettu saatavuus
listener	kuulija, kuuntelija
magnitude	voimakkuus, intensiteetti
maintenance (of behavior change)	ylläpitäminen
mand	käyttätymiskehoite; pyyntövaste
mastery criterion	hallintakriteeri
matching law	vastaavuuden tuottamisen laki
matching-to-sample	vastaavuuden vertailumenetelmä
mentalism	mentalismi
metacontingency	metakontingenssi
methodological behaviorism	metodologinen behaviorismi
mixed schedule (of reinforcement)	monen vahvistussuhteen käyttö ilman erotteluvaikutetta
modeling	mallintaminen
molar analysis	molaarinen analyysi
molecular analysis	molekulaarinen analyysi
momentary dro	ajoittainen tietyn pituinen minkä tahansa muun käyttäytymisen erillsvahvistaminen
momentary time sampling	hetkittäinen intervallirekisteröinti
most-to-least prompting	enemmästä vähempään etenevä vihjeistys
motivating operation (mo)	motivoiva operaatio (MO)
multi-element design	moniosainen tutkimusasetelma
multiple baseline across behaviors	usean perustason tutkimusasetelma käyttäytymisestä toiseen
multiple baseline across settings	usean perustason tutkimusasetelma tilanteesta toiseen
multiple baseline across subjects	usean perustason tutkimusasetelma asiakkaasta toiseen

English

Finnish

multiple baseline design	usean perustason tutkimusasetelma
multiple control	useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta
multiple exemplar training	useisiin esimerkkeihin perustuva opetus
multiple probe design	useisiin koetteisiin perustuva tutkimusasetelma
multiple schedule (of reinforcement)	usean erottelevan vaikutteen vahvistusajataulu tai -kiintiö
multiple stimulus preference assessment	useiden vaikutteiden preferenssiarviointi
multiple treatment interference	useiden väliintulojen keskinäinen häiritsevyyys
multiple-stimulus without replacement preference assessment	useiden vaikutteiden preferenssiarviointi ilman vaikutteiden palautusta
mutual entailment	molemminpuolinen ehdollisuus
naming	nimeäminen
natural contingency	luonnollinen kontingenssi
natural environment	luonnollinen ympäristö
naturalistic observation	naturalistinen havainnointi
negative punisher	negatiivinen heikenne
negative punishment	negatiivinen heikentäminen
negative reinforcement	negatiivinen vahvistus
negative reinforcer	negatiivinen vahviste
neutral stimulus	neutraali vaikutte
new-response method (for conditioned reinforcement)	uuden reaktion menetelmä
non-arbitrarily applicable relational responding	ei-keinotekoisesti sovellettavissa oleva relationaalinen reagointi
noncontingent reinforcement (ncr)	ei-kontingentti vahvistus
nondiscriminated avoidance	ei-eroteltu tai diskriminoitu välttäminen
observation period	havainnointijakso
observational data	havaintoaineisto
observational learning	oppiminen havainnoimalla; havainnointioppiminen
observer drift	havainnoitsijan harha tai liukuma
observing response	havaitsemisvaste
omission contingency	vahvistussuhde, jossa mitä tahansa muuta käyttäytymistä kuin kohdekäyttäytymistä vahvistetaan
ontogenetic contingency	ontogeneettinen kontingenssi
open economy	avoin talous
operant	operantti
operant behavior	operantti käyttäytyminen
operant chamber	operantti häkki
operant class	operantti luokka
operant conditioning	operantti ehdollistuminen; ehdollistaminen
operant extinction	operantti sammuttaminen (sammuminen)
operant variability	operantti variabiliteetti
operational definition	operationaalinen määritelmä
orienting response	orientoiva vaste
over-correction	korostettu korjaaminen; ”ylikorjaaminen”
over-shadowing	varjostaminen
paired-stimulus preference assessment	vaikuteparin preferenssiarviointi
parametric analysis	parametrinen analyysi
partial-interval recording	osan intervallia käsittävän käyttäytymisen rekisteröinti
pavlovian conditioning	pavlovilainen ehdollistuminen
peak shift	huipun vaihtuminen
permanent product recording	pysyvän tuotteen kirjaus
personalized system of instruction (psi)	yksilöllistetty opetusjärjestelmä

English

Finnish

phase change lines	vaiheen muutosta osoittavat pystyviivat
phenotype	fenotyyppi
phylogenetic contingency	fylogeneettinen kontingenssi
pinpointing	tunnistaminen, määrittäminen
pivotal behavior	ydintaito
planned ignoring	suunniteltu huomiotta jättäminen
point-to-point correspondence	täydellinen vastaavuus
positive practice	positiivinen harjoittelu
positive punisher	positiivinen heikenne
positive punishment	positiivinen heikentyminen; heikentäminen
positive reinforcement	positiivinen vahvistus
positive reinforcer	positiivinen vahviste
post-reinforcement pause (prp)	vahvistuksen jälkeinen tauko
precision teaching	täsmäopetus
precurrent behavior	edeltävä käyttäytyminen, joka mahdollistaa seuraavan käyttäytymisen
precursor behavior	ongelmkäyttäytymistä välittömästi edeltävä käyttäytyminen
premack principle	Premackin periaate
principles of behavior	käyttäytymisperiaatteet
private behavior	yksityinen käyttäytyminen
private events	yksityiset tapahtumat
probe	koetin
procedural integrity	menetelmällinen integriteetti
programmed instruction	ohjelmoitu opetus
programming common stimuli	yhteisten vaikutteiden ohjelmointi
progressive schedule (of reinforcement)	progressiivinen vahvistusaikataulu tai -kiintiö
progressive-interval schedule	progressiivinen intervallivahvistusaikataulu
progressive-ratio schedule	progressiivinen määräperusteinen vahvistussuhde
progressive-time schedule	progressiivinen aikaperusteinen vahvistussuhde
prompt	vihje
prompt delay	vihjeviive
prompt dependency	vohjeriippuvuus
prompt fading	vihjeen häivyttäminen
public behavior	julkinen käyttäytyminen
punish	rangaista, heikentää
punisher	heikenne
punishment	heikentäminen; heikentyminen; rangaistus
pure mands	puhdas pyyntövaste
pure tacts	puhdas nimeämisvaste
radical behaviorism	radikaali behaviorismi
random-interval schedule (of reinforcement)	satunnainen intervallivahvistusaikataulu
random-ratio schedule (of reinforcement)	satunnainen vahvistuskiintiö
rate of responding	reaktioiden tiheys tai suhdelukumäärä
ratio run	vahvistuskiintiöön liittyvä reagoinnin lisääntyminen
ratio schedule	vahvistuskiintiö
ratio strain	kiintiökuormitus
reactivity	reaktiivisuus
reflexive behavior	refleksiivinen käyttäytyminen
reflexive conditioned motivating operation (cmo-r)	refleksiivinen ehdollistunut motivoiva operaatio

English

Finnish

reflexive relation	refleksiivinen suhde
reflexivity	refleksiivisyys
registered behavior technician	rekisteröity käyttäytymisohjaaja
reinforce	vahvistaa
reinforcement	vahvistus; vahvistaminen; vahvistuminen
reinforcer	vahviste
reinforcer assessment	vahvisteiden arviointi
reinstatement	ehdollistumattomalle vaikutteelle altistumisesta johtuva ehdollistuneen käyttäytymisen palautuminen
relational discrimination	suhteisiin perustuva erottelu
relational frame theory (rft)	suhdekehysteoria
relational operant	relaationaalinen operantti
relational responding	relaationaalinen vaste t. reagointi
relative stimulus control	relatiivinen vaikuttehallinta
relevance of behavior rule	periaate, jonka mukaan opetetaan vain niitä taitoja, jotka vahvistuvat myös opettamisen jälkeen
reliability (of measurement)	reliabiliteetti
repeatability	toistettavuus
repeated measurement	toistettu mittaus
resistance to change	muutosvastarinta
resistance to extinction	sammuttamiseen t. sammumiseen liittyvä vastustus
respondent behavior	respondentti käyttäytyminen
respondent conditioning	respondentti ehdollistuminen; t. respondentti ehdollistaminen
respondent extinction	respondentti sammuttaminen (sammuminen)
respondent-operant interaction	respondentin ja operantin vuorovaikutus
response	vaste; reaktio
response class	reaktioluokka
response class hierarchy	reaktioluokkien hierarkia
response competition	vastekilpailu
response cost	vastekustannus
response deprivation	vastedepriivaatio
response differentiation	vasteiden eriytyminen
response effort	vasteen vuoksi tarvittava ponnistelu, työ tai vaivannäkö
response generalization	vasteen yleistyminen
response induction	vasteinduktio
response prompt	vastevihje
response topography	reaktiotopografia
response-independent schedule	reagoinnista riippumaton vahvistusaikataulu
restricted operant	rajoitettu operantti
resurgence	uudelleen ilmaantuminen; elpyminen
reversal phase	palautusvaihe
rule-governed behavior	säännönohjaama käyttäytyminen
sample stimulus	näytevaikute
scallop	kampasimpukka
schedule control	vahvistusaikataulua tai -kiintiötä koskeva kontrolli
schedule induced behavior	vahvistusaikataulusta tai -kiintiöstä johtuva liitännäiskäyttäytyminen
schedule of reinforcement	vahvistusaikataulu tai -kiintiö
schedule thinning	vahvistusaikataulun ohentaminen
second-order conditioning	toisen asteen ehdollistuminen (ehdollistaminen)
second-order schedule	toisen asteen vahvistusaikataulu tai -kiintiö

English

Finnish

selection by consequences	seurausvalinta
self-control	itsehallinta
self-management	itseohjaus
self-monitoring	itsehavainnointi
sequelic	<small>intervaalin muoto, jossa vaikutteet ja vastheet eivät vastaa toisiaan järjestelmällisellä tavalla vaan kiellyhteisön tavan mukaisesti</small>
setting event	olosuhdetekijä
shaping	muodostaminen; muodostuminen
simple discrimination	yksinkertainen erottelu tai diskriminaatio
simultaneous discrimination	samanaikainen erottelu tai diskriminaatio
single-subject design	yksilöä koskeva tutkimusasetelma
social contingency (of reinforcement)	sosiaalinen vahvistussuhde
social significance	sosiaalinen signifikanssi
social validity	sosiaalinen validiteetti
spaced-responding drl	harvennettu harvalukuisen käyttäytymisen erillishavainnointi
speaker	puhujaa
spontaneous recovery	spontaani palautuminen
stability	vakaus
standard celeration chart	vakioitu sujuvuuskaavio
steady-state	vakaa tila
stimulus	vaikute
stimulus class	vaikuteluokka
stimulus control	vaikutehallinta
stimulus delta (s-delta)	vaikute-delta, S-delta
stimulus deprivation	vaikuteprivaaatio
stimulus discrimination	vaikute-erottelu tai diskriminaatio
stimulus equivalence	vaikute-ekvivalenssi
stimulus fading	vaikutteen häivyttäminen
stimulus generalization	vaikuteyleistyminen
stimulus over-selectivity	vaikutteiden yliselektiivisyys
stimulus preference assessment	vaikutteiden preferenssiarviointi
stimulus prompt	vaikutevihje
stimulus relation	vaikutesuhde
stimulus salience	vaikutteen havaittavuus
stimulus satiation	vaikutteisiin liittyvä satiaatio tai kyllästyminen
stimulus substitution	vaikuttekorvautuminen
stimulus-stimulus pairing	vaikute-vaikute
successive approximations	pienet toisiaan seuraavat käyttäytymismuutokset
successive discrimination	toisiaan seuraavat erottelut
superstitious behavior	taikauskoinen käyttäytyminen
surrogate conditioned motivating operation (cmo-s)	ehdollistunut korvike mo
symmetrical relation	symmetrinen suhde
symmetry	symmetria
systematic replication	järjestelmällinen replikaatio
tact	nimeämismuoto; nimeäminen
tandem schedule (of reinforcement)	tandem-vahvistusaikataulu tai -kiintiö
target behavior	kohdekäyttäytyminen
task analysis	tehtäväanalyysi
teaching sufficient exemplars	riittävän esimerkkimäärän opettaminen

English

Finnish

technological (dimension of aba)	teknologinen (ABA:n dimensio)
temporal extent	käyttäytymisen kesto
temporal relation	temporaalinen tai ajallinen suhde
terminal behavior	loppuvaiheen käyttäytyminen
textual	tekstikäyttäytyminen
three-term contingency	kolmen termin vahvistussuhde t. kontingenssi
time sample recording	aikaotantaan perustuva kirjaus
time schedule	aikaperusteisesti suunniteltu vahvistussuhde
time series analysis	aikasarja-analyysi
time-out from positive reinforcement	positiivisen vahvistuksen keskeytys
token economy	rahaketalous
topographical response class	topografinen reaktioluokka
topography (of behavior)	topografia tai ulkonäkö (käyttäytymisen)
total task presentation	koko tehtävän tekeminen
transcription	kirjoituskopiointi
transfer of stimulus control	vaikutehallinnan siirto
transformation of (stimulus) function(s)	vaikutteen merkitysten muuntuminen
transitive conditioned motivating operation (cmo-t)	transitiivinen ehdollistunut motivoiva operaatio
transitive relation	transitiivinen suhde
transitivity	transitiivisuus
treatment acceptability	hoidon hyväksyttävyyys
treatment relapse	hoitokato
trend	trendi
trial	koesuorite
trials to criterion	vaatimustasoon pääsemiseksi vaadittava koesuoritteiden määrä
unconditioned motivating operation (umo)	ehdollistumaton motivoiva operaatio
unconditioned punisher	ehdollistumaton heikenne
unconditioned punishment	ehdollistumaton heikennys
unconditioned reflex	ehdollistumaton tai epäehdollinen refleksi
unconditioned reinforcement	ehdollistumaton vahvistus
unconditioned reinforcer	ehdollistumaton vahviste
unconditioned response (ur)	ehdollistumaton vaste
unconditioned stimulus (us)	ehdollistumaton vaikutte
unit of analysis	analyysiyksikkö
unit of measurement	mittayksikkö
value-altering effect (of an mo)	arvoa muuttava vaikutus (MO:n)
variability	variabiliteetti
variable duration (vd) schedule of reinforcement	vaihtelevaan keston perustuva vahvistusaikataulu
variable interval (vi) schedule of reinforcement	vaihteleva intervallivahvistusaikataulu
variable interval dro	vaihtelevaan intervalliin perustuva muun käyttäytymisen erillisvahvistus
variable momentary dro	vaihtelevina aikoina saatavissa oleva minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen
variable ratio (vr) schedule of reinforcement	vaihteleva vahvistuskiintiö
variable time (vt) schedule of reinforcement	vaihteleva aikaperusteinen aikataulu
verbal behavior	verbaalinen t. kielellinen käyttäytyminen
verbal community	verbaalinen t. kieliyhteisö
verbal operant	verbaalinen operantti
verified course sequence	hyväksytty koulutusohjelma
vicarious learning	sijaisoppiminen

English**Finnish**

video modelling	videomallinnus
visual inspection	visuaalinen tarkastelu
vocal verbal behavior	suullinen verbaalinen käyttäytyminen
warning signal	varoitussignaali
whole-interval dro	koko intervallin kestävä minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen
whole-interval recording	koko intervallin käsittävän käyttäytymisen rekisteröinti
withdrawal/reversal design	palautusasetelma
within-stimulus prompt	vaikutteen sisäinen vihje
within-subject design	yksilökohtainen tutkimusasetelma
yoked contingency	yhdistetty kontingenssi
yoked schedule	yhdistetty vahvistusaikataulu- tai kiintiö

Finnish

English

AB-tutkimusasetelma	a-b design
ABA-tutkimusasetelma	a-b-a design
ABAB-tutkimusasetelma	a-b-a-b design
ABC-kirjaus	abc recording
ABC-kontingenssi	abc contingency
ABC-tutkimusasetelma	a-b-c design
aikaotantaan perustuva kirjaus	time sample recording
aikaperusteisesti suunniteltu vahvistussuhde	time schedule
aikasarja-analyysi	time series analysis
aineiston graafinen esitys	data display
aineiston graafinen esitys	graphical display of data
aineiston keräys	data collection
ajottainen tietyn pituinen minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen	momentary dro
ajottainen vahvistaminen	intermittent reinforcement
aktiivinen, operantti käyttäytyminen	emitted behavior
aktivoitua	emit
ammattitoiminnan vastuullisuus	countability
analyysiyksikkö	unit of analysis
analyttinen (ABA:n dimensio)	analytic (dimension of aba)
apetiivinen vaikutte	appetitive stimulus
arvioitsijoiden välinen reliabiliteetti	inter-rater reliability
arvioitsijoiden välinen yhtäpitävyys	interobserver agreement (ioa)
arvoa muuttava vaikutus (MO:n)	value-altering effect (of an mo)
assosiaatio-oppiminen	associative learning
assosiaation voimakkuus	associative strength
asteittainen mallinnus	graduated modeling
asteittainen ohjaaminen	graduated guidance
autokliitti	autoclitc
autokliittinen kehys	autoclitc frame
automaattinen heikenne	automatic punisher
automaattinen heikennys	automatic punishment
automaattinen muodostaminen	autoshaping
automaattinen vahviste	automatic reinforcer
automaattinen vahvistus	automatic reinforcement
aversiivinen vastaehdollistaminen	aversive counterconditioning
aversiivinen, vastentahtoinen hallinta	aversive control
aversiivinen, vastentahtoinen vaikutte	aversive stimulus
avoin talous	open economy
BAB-tutkimusasetelma	b-a-b design
behaviorismi	behaviorism
CS-US -intervalli	cs-us interval
datapiste	data point
datapolku	data path
deprivaatio	deprivation
disinhibitio	disinhibition
divergentti useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta	divergent multiple control
edeltävä käyttäytyminen, joka mahdollistaa seuraavan käyttäytymisen	precurrent behavior
edeltävä vaikutte	antecedent

Finnish

English

edeltävä vaikutte	antecedent stimulus
edeltäviin tekijöihin kohdistuva interventio	antecedent intervention
ehdollistumaton heikenne	unconditioned punisher
ehdollistumaton heikennys	unconditioned punishment
ehdollistumaton motivoiva operaatio	unconditioned motivating operation (umo)
ehdollistumaton tai epäehdollinen refleksi	unconditioned reflex
ehdollistumaton vahviste	unconditioned reinforcer
ehdollistumaton vahvistus	unconditioned reinforcement
ehdollistumaton vaikutte	unconditioned stimulus (us)
ehdollistumaton vaste	unconditioned response (ur)
ehdollistumattomalle vaikutteelle altistumisesta johtuva ehdollistuneen käyttäytymisen palautuminen	reinstatement
ehdollistunut heikenne	conditioned punisher
ehdollistunut heikennys	conditioned punishment
ehdollistunut korvike mo	surrogate conditioned motivating operation (cmo-s)
ehdollistunut motivoiva operaatio	conditioned motivating operation (cmo)
ehdollistunut negatiivinen vahviste	conditioned negative reinforcer
ehdollistunut positiivinen vahviste	conditioned positive reinforcer
ehdollistunut t. ehdollinen aversiivinen vaikutte	conditioned aversive stimulus
ehdollistunut t. ehdollinen emotionaalinen vaste t. käyttäytyminen	conditioned emotional response
ehdollistunut t. ehdollinen erottelu	conditional discrimination
ehdollistunut t. ehdollinen refleksi	conditioned reflex
ehdollistunut t. ehdollinen todennäköisyys	conditional probability
ehdollistunut t. ehdollinen vahviste	conditioned reinforcer
ehdollistunut t. ehdollinen vaikutte	conditioned stimulus (cs)
ehdollistunut t. ehdollinen vaste	conditioned response (cr)
ehdollistunut vahvistus	conditioned reinforcement
ehdollistunut vaikutteiden arvoa muuttava operaatio	conditioned establishing operation
ei-eroteltu tai diskriminoitu välttäminen	nondiscriminated avoidance
ei-keinotekoisesti sovellettavissa oleva relationaalinen reagointi	non-arbitrarily applicable relational responding
ei-kontingentti vahvistus	noncontingent reinforcement (ncr)
ekologinen arviointi	ecological assessment
enemmästä vähempään etenevä vihjeistys	most-to-least prompting
ensimmäisen asteen ehdollistaminen	first-order conditioning
epäjatkua mittaus	discontinuous measurement
epäpuhdas nimeämismvaste	impure tact
epäpuhdas pyyntövaste	impure mand
epäsuora funktionaalinen arviointi	indirect functional assessment
epäsuora mittaus	indirect measurement
erheen korjaus	error correction
erheetön oppiminen	errorless learning
erilliseikentäminen	differential punishment
erillisyvahvistaminen	differential reinforcement
eroteltu operantti	discriminated operant
eroteltu välttäminen	discriminated avoidance
erottelu, diskriminaatio	discrimination
erottelufunktio, diskriminatiivinen funktio	discriminative function
erotteluharjoittelu	discrimination training
erotteluideksi	discrimination index

Finnish

English

erotteluvaikute	discriminative stimulus (sd)
estyminen, estäminen	blocking
eteenpäin ketjuttaminen	forward chaining
fenotyyppi	phenotype
fiktiivinen selitys	explanatory fiction
funktionaalinen analyysi; funktioanalyysi	functional analysis
funktionaalinen ekvivalenssi	functional equivalence
funktionaalinen keskinäinen riippuvuus (verbaalisten operanttien)	functional interdependence (of verbal operants)
funktionaalinen kommunikaatioharjoittelu	functional communication training
funktionaalinen reaktioluokka	functional response class
funktionaalinen riippumattomuus (verbaalien operanttien)	functional independence (of verbal operants)
funktionaalinen suhde	functional relation
funktioon perustuva hoito	function-based treatment
funktiota muuttava vaikutus	function-altering effect
fylogeneettinen kontingenssi	phylogenetic contingency
generatiivinen oppiminen tai opiskelu	generative learning
habituaatio	habituation
hallintakriteeri	mastery criterion
harvalukuisen käyttäytymisen erillisvahvistaminen	differential reinforcement of low rates of behavior (drl)
harvennettu harvalukuisen käyttäytymisen erillisvahvistaminen	spaced-responding drl
havainnointijakso	observation period
havainnoitsijan harha tai liukuma	observer drift
havaintoaineisto	observational data
havaitsemisvaste	observing response
heikenne	punisher
heikentäminen; heikentyminen; rangaistus	punishment
heikentämiseen liittyvä erotteluvaikute	discriminative stimulus for punishment
herätevaikutus (MO:n)	evocative effect (of an mo)
herättää	evoke
hetkittäinen intervallirekisteröinti	momentary time sampling
hoidon hyväksyttävyyys	treatment acceptability
hoitokato	treatment relapse
huipun vaihtuminen	peak shift
huomion ylläpitämä käyttäytyminen	attention-maintained behavior
hyväksytty koulutusohjelma	verified course sequence
imitaatio; imitointi	imitation
imitaatioharjoittelu	imitation training
impulsivisyys, impulsiivisuus	impulsivity
induktio	induction
inhibitorinen ehdollistaminen	inhibitory conditioning
intervallikirjaus t. intervallirekisteröinti	interval recording
intervallin aikaisen käyttäytymisen tiheyden rekisteröinti	frequency within interval recording
intervallivahvistusaikataulu	interval schedule (of reinforcement)
interventio, väliintulo	intervention
intraverbaali	intraverbal
<small>intraverbaalin muoto, jossa vaikuttajat ja vastaukset eivät vastaa toisiaan jätteselmällisellä tavalla vaan kieliyhteisön tavan mukaisesti</small>	sequelic
itsehallinta	self-control
itsehavainnointi	self-monitoring

Finnish

English

itseohjaus	self-management
järjestelmällinen replikaatio	systematic replication
jatkuva havainnointi	continuous observation
jatkuva mittaus	continuous measurement
jatkuva rekisteröinti	continuous recording
jatkuva vahvistus	continuous reinforcement (crf)
johdettu relationaalinen reagointi	derived relational responding
johdettu vaikutesuhde	derived stimulus relation
julkinen käyttäytyminen	public behavior
kaikukäyttäytyminen	echoic
kalibrointi (mittauksen)	calibration (of measurement)
kampasimpukka	scallop
käsitteellinen käyttäytymisanalyysi	conceptual analysis of behavior
käsitteellisesti järjestelmällinen (ABA:n dimensio)	conceptually systematic (dimension of aba)
käyttäytyminen	behavior
käyttäytymis-, käyttäytymisperustainen (ABA:n dimensio)	behavioral (dimension of aba)
käyttäytymisanalyysi	behavior analysis
käyttäytymisanalyttikko	behavior analyst
käyttäytymisanalyttikoiden sertifiointielin	behavior analyst certification board
käyttäytymisekologia	behavioral ecology
käyttäytymisen arviointi	behavior assessment
käyttäytymisen diskriminatiivinen hallinta	discriminative control of behavior
käyttäytymisen funktio	function of behavior
käyttäytymisen funktionaalinen arviointi	functional behavior assessment
käyttäytymisen kehitykseen liittyvä käännekohta	behavioral cusp
käyttäytymisen kesto	temporal extent
käyttäytymisen liikevoima	behavioral momentum
käyttäytymisen ominaisuudet t. ulottuvuudet	dimensions of behavior
käyttäytymisen sujuvuus	behavioral fluency
käyttäytymisen suureen todennäköisyyteen perustuva pyyntösekvenssi	high probability (high-p) request sequence
käyttäytymishistoria	behavioral history
käyttäytymiskehoite; pyyntövaste	mand
käyttäytymisketju	behavior chain
käyttäytymiskontingenssi	behavioral contingency
käyttäytymiskontrasti	behavioral contrast
käyttäytymisperiaatteet	behavioral principles
käyttäytymisperiaatteet	principles of behavior
käyttäytymispuute	behavioral deficit
käyttäytymisrepertuaari	behavioral repertoire
käyttäytymissopimus, sopimus	behavioral contract
käyttäytymistä edeltäviin tekijöihin kohdistuva interventiomenetelmä	antecedent control
käyttäytymistä motivoiva tekijä	establishing operation (eo)
käyttäytymistä muuttava vaikutus (MO:n)	behavior altering effect (of an mo)
käyttäytymistä ohjaava muuttuja	controlling variable
keinotekoinen tai järjestetty kontingenssi	contrived contingency
keinotekoinen vastaavuus tai sen tuottaminen	arbitrary matching
keinotekoisesti sovellettavissa oleva relationaalinen reagointi	arbitrarily applicable relational responding
keinotekoisien vaikutteiden luokka	arbitrary stimulus class

Finnish

English

kertomuspohjainen havainnointi	anecdotal observation
keskinäiseen riippuvuuteen perustuva ryhmävahvistussuhde	interdependent group contingency
keston rekisteröinti tai kirjaaminen	duration recording
ketju	chain
ketjuttaminen	chaining
ketjuvahvistussuhde	chain schedule of reinforcement
kiinteään keston perustuva vahvistussuhde	fixed duration (fd) schedule of reinforcement
kiinteinä aikoina saatavissa oleva minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen	fixed momentary dro (fm-dro)
kiintiökuormitus	ratio strain
kirjoituskopiointi	transcription
klassinen ehdollistuminen	classical conditioning
koesuorite	trial
koesuuritteiden välinen intervalli	inter-trial interval (iti)
koetilanne	experimental condition
koetin	probe
kohdekäyttäytyminen	target behavior
kokeellinen käyttäytymisanalyysi	experimental analysis of behavior (eab)
kokeellinen kontrolli	experimental control
kokeellinen tutkimusasetelma	experimental design
koko intervallin käsittävän käyttäytymisen rekisteröinti	whole-interval recording
koko intervallin kestävä minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen	whole-interval dro
koko session kestävä harvalukuisen käyttäytymisen erillisvahvistaminen	full-session drl
koko tehtävän tekeminen	total task presentation
kolmen termin vahvistussuhde t. kontingenssi	three-term contingency
kompetenssiin perustuva harjoittelu	competency-based training
komponenttianalyysi	component analysis
kontekstuaalinen kontrolli	contextual control
kontingenssi	contingency
kontingenssi, joka ei ole eroteltavissa	indiscriminable contingency
kontingenssinohjaama käyttäytyminen	contingency-shaped behavior
kontingenti harjoittelu	contingent exercise
kontingenti havainnointi	contingent observation
konvergentti useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta	convergent multiple control
korjaamisen menetelmä	correction procedure
korkeamman asteen ehdollistuminen	higher-order conditioning
korostettu korjaaminen; ”ylikorjaaminen”	over-correction
kulttuurivalinta	cultural selection
kumulatiivinen tallenne	cumulative record
kuntoutus, kuntouttaminen	habilitation
kuulija, kuuntelija	listener
kuvaileva arviointi	descriptive assessment
läheisyys	contiguity
lapsen aloitteesta tapahtuvien interaktioiden käyttö opetuksessa	incidental teaching
läsnäolon salliva positiivisen vahvistuksen keskeytys	inclusionary timeout
latenssi	latency
laukaiseva vaikutte	eliciting stimulus
laukaista tai herättää	elicit
liikakäyttäytyminen	behavioral excess

Finnish

English

liitännäisehdollinen aikataulu tai –kiintiö	conjunctive schedule (of reinforcement)
liitännäiskäyttäytyminen	adjunctive behavior (also called schedule induced behavior)
liitännäisvahvistus	conjugate reinforcement
lisävihje	extra-stimulus prompt
loppuvaiheen käyttäytyminen	terminal behavior
lukumäärä	count
lunastusvahviste	backup reinforcer
luonnollinen kontingenssi	natural contingency
luonnollinen ympäristö	natural environment
mallintaminen	modeling
menetelmällinen integriteetti	procedural integrity
mentalismi	mentalism
metakontingenssi	metacontingency
metodologinen behaviorismi	methodological behaviorism
minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen	differential reinforcement of other behavior (dro)
mittayksikkö	unit of measurement
molaarinen analyysi	molar analysis
molekulaarinen analyysi	molecular analysis
molemminpuolinen ehdollisuus	mutual entailment
monen vahvistussuhteen käyttö ilman erotteluvaikutetta	mixed schedule (of reinforcement)
moniosainen tutkimusasetelma	multi-element design
motivoiva operaatio (MO)	motivating operation (mo)
muodollinen samankaltaisuus	formal similarity
muodostaminen; muodostuminen	shaping
muodostuva suhde	emergent relation
murtumispisteet	break points
muutosnopeus	celeration
muutosvastarinta	resistance to change
muuttuvien kriteerien tutkimusasetelma	changing criterion design
naksutinkoulutus	clicker training
naturalistinen havainnointi	naturalistic observation
näytevaikute	sample stimulus
negatiivinen heikenne	negative punisher
negatiivinen heikentäminen	negative punishment
negatiivinen vahviste	negative reinforcer
negatiivinen vahvistus	negative reinforcement
neutraali vaikute	neutral stimulus
nimeäminen	naming
nimeämisvaste; nimeäminen	tact
nivetyneet vahvistusaikataulut ja –kiintiöt	conjoint schedule (of reinforcement)
ohjaava vaikute	controlling stimulus
ohjeistuksen tai opetuksen hallinta	instructional control
ohjelmoitu opetus	programmed instruction
olosuhdetekijä	setting event
omaksuminen	acquisition
omaksumisvaihe	acquisition phase
ongelmkäyttäytymistä välittömästi edeltävä käyttäytyminen	precursor behavior
ontogeneettinen kontingenssi	ontogenetic contingency

Finnish

English

operantti	operant
operantti ehdollistuminen; ehdollistaminen	operant conditioning
operantti häkki	operant chamber
operantti käyttäytyminen	operant behavior
operantti luokka	operant class
operantti sammuttaminen (sammuminen)	operant extinction
operantti variabiliteetti	operant variability
operationaalinen määritelmä	operational definition
opittu avuttomuus	learned helplessness
oppiminen havainnoimalla; havainnointioppiminen	observational learning
orientoiva vaste	orienting response
osan intervallia käsittävän käyttäytymisen rekisteröinti	partial-interval recording
pakenemisen ylläpitämä käyttäytyminen	escape-maintained behavior
pakokontingenssi	escape contingency
pakottava hallinta	coercive control
palaute	feedback
palautumattomuus	irreversibility
palautusasetelma	withdrawal/reversal design
palautusvaihe	reversal phase
parametrinen analyysi	parametric analysis
passiivinen, herätekäyttäytyminen	elicited behavior
pavlovilainen ehdollistuminen	pavlovian conditioning
periaate, jonka mukaan opetetaan vain niitä taitoja, jotka vahvistuvat myös opettamisen jälkeen	relevance of behavior rule
perustaso	baseline
perustason logiikka	baseline logic
pienet toisiaan seuraavat käyttäytymismuutokset	successive approximations
piilokäyttäytyminen	covert behavior
poistava operaatio	abolishing operation (ao)
positiivinen harjoittelu	positive practice
positiivinen heikenne	positive punisher
positiivinen heikentyminen; heikentäminen	positive punishment
positiivinen vahviste	positive reinforcer
positiivinen vahvistus	positive reinforcement
positiivisen vahvistuksen keskeytys	time-out from positive reinforcement
Premackin periaate	premack principle
progressiivinen aikaperusteinen vahvistussuhde	progressive-time schedule
progressiivinen intervallivahvistusaikataulu	progressive-interval schedule
progressiivinen määräperusteinen vahvistussuhde	progressive-ratio schedule
progressiivinen vahvistusaikataulu tai -kiintiö	progressive schedule (of reinforcement)
puhdas nimeämismaste	pure tacts
puhdas pyyntövaste	pure mands
puhuja	speaker
pysyvän tuotteen kirjaus	permanent product recording
radikaali behaviorismi	radical behaviorism
rahaketalous	token economy
rajatuin kokein tapahtuva opetus	discrete trial teaching (dt)
rajoitettu operantti	restricted operant
rajoitettu saatavuus	limited hold

Finnish

English

rangaista, heikentää	punish
reagoinnista riippumaton vahvistusaikataulu	response-independent schedule
reaktiivisuus	reactivity
reaktioiden tiheys tai suhdelukumäärä	rate of responding
reaktiolukka	response class
reaktioluokkien hierarkia	response class hierarchy
reaktiotopografia	response topography
refleksiivinen ehdollistunut motivoiva operaatio	reflexive conditioned motivating operation (cmo-r)
refleksiivinen käyttäytyminen	reflexive behavior
refleksiivinen suhde	reflexive relation
refleksiivisyys	reflexivity
rekisteröity käyttäytymisohjaaja	registered behavior technician
relatiivinen vaikuttehallinta	relative stimulus control
relaationaalinen operantti	relational operant
relaationaalinen vaste t. reagointi	relational responding
reliabiliteetti	reliability (of measurement)
respondentin ja operantin vuorovaikutus	respondent-operant interaction
respondentti ehdollistuminen; t. respondentti ehdollistaminen	respondent conditioning
respondentti käyttäytyminen	respondent behavior
respondentti sammuttaminen (sammuminen)	respondent extinction
riippumaton muuttuja	independent variable
riippumaton ryhmävahvistussuhde	independent group contingency
riippuva mitta	dependent measure
riippuva muuttuja	dependent variable
riippuva ryhmävahvistussuhde	dependent group contingency
riittävän esimerkkimäärän opettaminen	teaching sufficient exemplars
rinnakkaiskäyttäytyminen	collateral behavior
ryhmäasetelma	between-groups design
ryhmäkontingenssi	group contingency
säännönohjaama käyttäytyminen	rule-governed behavior
samana pysyvä intervallivahvistusaikataulu	fixed interval (fi) schedule of reinforcement
samana pysyvä muun käyttäytymisen erillisvahvistamisen intervallivahvistusaikataulu	fixed interval dro (fi-dro)
samana pysyvä vahvistusaikataulu	fixed time (ft) schedule
samana pysyvä vahvistuskiintiö	fixed ratio (fr) schedule of reinforcement
samanaikainen erottelu tai diskriminaatio	simultaneous discrimination
samanaikaiset vahvistusaikataulut tai -kiintiöt	concurrent schedule (of reinforcement)
samanaikaisten ketjujen vahvistusaikataulut tai -kiintiöt	concurrent chain schedule
sammuminen, sammuttaminen	extinction
sammumispyrähdyks	extinction burst
sammumisvaikutejatkumo t. gradientti	extinction gradient
sammuttamiseen t. sammumiseen liittyvä vastustus	resistance to extinction
sammuttamisen aiheuttama variabiliteetti	extinction induced variability
sanelun mukaan tapahtuva kirjoitus	dictation-taking
satunnainen intervallivahvistusaikataulu	random-interval schedule (of reinforcement)
satunnainen vahvistuskiintiö	random-ratio schedule (of reinforcement)
satunnaisvahvistaminen t. vahvistuminen	adventitious reinforcement
sekoittava muuttuja	confounding variable
sertifioitu avustava käyttäytymisanalytikko	board certified assistant behavior analyst

Finnish

English

sertifioitu käyttäytymisanalyttikko	board certified behavior analyst
seuraus	consequence
seurausvalinta	selection by consequences
siirtovaikutukset	carry-over effects
sijaisoppiminen	vicarious learning
smanaikaiset operantit	concurrent operants
sosiaalinen signifikanssi	social significance
sosiaalinen vahvistussuhde	social contingency (of reinforcement)
sosiaalinen validiteetti	social validity
sovellettu (ABA:n dimensio)	applied (dimension of aba)
sovellettu käyttäytymisanalyysi	applied behavior analysis (aba)
spontaani palautuminen	spontaneous recovery
suhdekehysteoria	relational frame theory (rft)
suhteisiin perustuva erottelu	relational discrimination
suljettu talous	closed economy
suora havainnointi	direct observation
suora mittaus	direct measurement
suora replikointi	direct replication
suoraopetus	direct instruction
suullinen verbaalinen käyttäytyminen	vocal verbal behavior
suunniteltu huomiotta jättäminen	planned ignoring
syklinen variabiliteetti	cyclic variability
symmetria	symmetry
symmetrinen suhde	symmetrical relation
taaksepäin ehdollistuminen	backward conditioning
taaksepäin ketjuttaminen	backward chaining
taikauskoinen käyttäytyminen	superstitious behavior
taitoharjoittelu	behavioral skills training
tandem-vahvistusaikataulu tai -kiintiö	tandem schedule (of reinforcement)
tapahtuman kirjaaminen; rekisteröinti	event recording
tarkkuus (mittauksen)	accuracy (of measurement)
täsmäopetus	precision teaching
taso	level
tauko ja kiihdytys	break and run
tavankääntämismenetelmä	habit reversal
täydellinen vastaavuus	point-to-point correspondence
tehokkuus (ABA:n dimensio)	effective (dimension of aba)
tehtäväanalyysi	task analysis
teknologinen (ABA:n dimensio)	technological (dimension of aba)
tekstikäyttäytyminen	textual
tekstin kopiointi	copying a text
temporaalinen tai ajallinen suhde	temporal relation
tiheästi toistuvan käyttäytymisen erillisvahvistaminen	differential reinforcement of high rates of behavior (drh)
tiheys	frequency
tohtorikoulutettu sertifioitu käyttäytymisanalyttikko	board certified behavior analyst-doctoral
toisen asteen ehdollistuminen (ehdollistaminen)	second-order conditioning
toisen asteen vahvistusaikataulu tai -kiintiö	second-order schedule
toisiaan seuraavat erottelut	successive discrimination

Finnish

English

toisiaan seuraavien vasteiden välinen aika	inter-response time (irt)
toisistaan riippuvaiset vahvistusaikataulut tai -kiintiöt	interdependent schedule (of reinforcement)
toistettavuus	repeatability
toistettu mittaus	repeated measurement
toisto	duplic
toisto ilman muodollista samankaltaisuutta	codic
topografia tai ulkonäkö (käyttäytymisen)	topography (of behavior)
topografinen reaktioluokka	topographical response class
transitiivinen ehdollistunut motivoiva operaatio	transitive conditioned motivating operation (cmo-t)
transitiivinen suhde	transitive relation
transitiivisuus	transitivity
trendi	trend
tunnistaminen, määrittäminen	pinpointing
ulkoinen valideetti	external validity
ulkopuolinen muuttuja	extraneous variable
usean erotteleavan vaikutteen vahvistusaikataulu tai -kiintiö	multiple schedule (of reinforcement)
usean perustason tutkimusasetelma	multiple baseline design
usean perustason tutkimusasetelma asiakkaasta toiseen	multiple baseline across subjects
usean perustason tutkimusasetelma käyttäytymisestä toiseen	multiple baseline across behaviors
usean perustason tutkimusasetelma tilanteesta toiseen	multiple baseline across settings
useiden vaikutteiden preferenssiarviointi	multiple stimulus preference assessment
useiden vaikutteiden preferenssiarviointi ilman vaikutteiden palautusta	multiple-stimulus without replacement preference assessment
useiden väliintulojen keskinäinen häiritsevyys	multiple treatment interference
useisiin esimerkkeihin perustuva opetus	multiple exemplar training
useisiin koetteisiin perustuva tutkimusasetelma	multiple probe design
useista lähteistä tuleva käyttäytymisen hallinta	multiple control
uudelleen ilmaantuminen; elpyminen	resurgence
uuden käyttäytymisen voimakas vahvistuminen luonnollisten vahvistussuhteiden kautta	behavior trap
uuden reaktion menetelmä	new-response method (for conditioned reinforcement)
vaatimustasoon pääsemiseksi vaadittava koesuoritteiden määrä	trials to criterion
vähemmästä enempään etenevä vihjeistys	least-to-most prompting
vähenevän käyttäytymisen määrien erillisvahvistaminen	differential reinforcement of diminishing rates of responding (drd)
vähentävä vaikutus (mo:n)	abative effect (of an mo)
vähiten rajoittava hoitomalli	least restrictive treatment model
vahvistaa	reinforce
vahviste	reinforcer
vahvisteiden arviointi	reinforcer assessment
vahvistuksen jälkeinen tauko	post-reinforcement pause (prp)
vahvistuksen keskeytys poistamalla henkilö tilanteesta t. tilasta; jäähy	exclusionary time-out
vahvistuksen välinen intervalli	inter-reinforcement interval (iri)
vahvistus; vahvistaminen; vahvistuminen	reinforcement
vahvistusaikataulu tai -kiintiö	schedule of reinforcement
vahvistusaikataulua tai -kiintiötä koskeva kontrolli	schedule control
vahvistusaikataulun ohentaminen	schedule thinning
vahvistusaikataulusta tai -kiintiöstä johtuva liitännäiskäyttäytyminen	schedule induced behavior
vahvistuskiintiö	ratio schedule
vahvistuskiintiöön liittyvä reagoinnin lisääntyminen	ratio run
vahvistussuhde	contingency of reinforcement

Finnish

English

vahvistussuhde, jossa mitä tahansa muuta käyttäytymistä kuin kohdekäyttäytymistä vahvistetaan	omission contingency
vahvistussuhdetta tarkentava vaikute	contingency specifying stimulus
vahvistussuhteiden hallintaa perustuva ohjaus	contingency management
vaihdosviive	changeover delay (cod)
vaihdosviiveen määrä	changeover ratio
vaiheen muutosta osoittavat pystyviivat	phase change lines
vaihteleva aikaperusteinen aikataulu	variable time (vt) schedule of reinforcement
vaihteleva intervallivahvistusaikataulu	variable interval (vi) schedule of reinforcement
vaihteleva vahvistuskiintiö	variable ratio (vr) schedule of reinforcement
vaihtelevaan intervalliin perustuva muun käyttäytymisen erillisvahvistus	variable interval dro
vaihtelevaan keston perustuva vahvistusaikataulu	variable duration (vd) schedule of reinforcement
vaihtelevina aikoina saatavissa oleva minkä tahansa muun käyttäytymisen erillisvahvistaminen	variable momentary dro
vaihtoehtoisen käyttäytymisen erillisvahvistaminen	differential reinforcement of alternative behavior (dra)
vaihtoreaktio	changeover response
vaihtuvien interventtioiden tutkimusasetelma	alternating treatments design
vaikute	stimulus
vaikute-delta, S-delta	stimulus delta (s-delta)
vaikute-ekvivalenssi	stimulus equivalence
vaikute-erottelu tai diskriminaatio	stimulus discrimination
vaikute-vaikute	stimulus-stimulus pairing
vaikutedepriivaatio	stimulus deprivation
vaikutehallinnan siirto	transfer of stimulus control
vaikutehallinta	stimulus control
vaikutekorvautuminen	stimulus substitution
vaikuteluokka	stimulus class
vaikuteparin preferenssiarviointi	paired-stimulus preference assessment
vaikutesuhde	stimulus relation
vaikutevihje	stimulus prompt
vaikuteyleistyminen	stimulus generalization
vaikutteen häivyttäminen	stimulus fading
vaikutteen havaittavuus	stimulus salience
vaikutteen merkitysten muuntuminen	transformation of (stimulus) function(s)
vaikutteen sisäinen vihje	within-stimulus prompt
vaikutteiden preferenssiarviointi	stimulus preference assessment
vaikutteiden yliselektiivisyys	stimulus over-selectivity
vaikutteisiin liittyvä satiaatio tai kyllästyminen	stimulus satiation
vaikutuksen laki	law of effect
vakaa tila	steady-state
vakaus	stability
vakiinnutetun reaktion menetelmä	established-response method (for conditioned reinforcement)
vakioitu sujuvuuskaavio	standard celeration chart
valitseminen	choice
välttäminen, välttämiskäyttäytyminen	avoidance
vapaa operantti	free operant
variabiliteetti	variability
varjostaminen	over-shadowing
varoitussignaali	warning signal
vartailuvaikute	comparison stimulus

Finnish

English

vastaavuuden tuottaminen	identity matching
vastaavuuden tuottamisen laki	matching law
vastaavuuden vertailumenetelmä	matching-to-sample
vastaavuus (sanomisen ja tekemisen välillä)	correspondence (between saying and doing)
vastaavuusluokka; vaikutevastaavuusluokka	equivalence class
vastaavuussuhde	equivalence relation
vastaehdollistaminen	counterconditioning
vastakontrolli	countercontrol
vaste; reaktio	response
vastedepriivaatio	response deprivation
vasteen vuoksi tarvittava ponnistelu, työ tai vaivannäkö	response effort
vasteen yleistyminen	response generalization
vasteiden eriytyminen	response differentiation
vasteiden perusmäärä	base rates
vasteinduktio	response induction
vastekilpailu	response competition
vastekustannus	response cost
vastevihje	response prompt
verbaalinen operantti	verbal operant
verbaalinen t. kielellinen käyttäytyminen	verbal behavior
verbaalinen t. kieliyhteisö	verbal community
vertailutilanne	control condition
videomallinnus	video modelling
vihje	prompt
vihjeen häivyttäminen	prompt fading
vihjeviive	prompt delay
viiveestä johtuva arvonalennus	delay discounting
viivepohjainen vahvistussuhde	lag reinforcement schedule
visuaalinen tarkastelu	visual inspection
vohjeriippuvuus	prompt dependency
voimakkuus, intensiteetti	intensity
voimakkuus, intensiteetti	magnitude
ydintaito	pivotal behavior
yhdistelmällinen ehdollisuus	combinatorial entailment
yhdistetty kontingenssi	yoked contingency
yhdistetty vahvistusaikataulu- tai kiintiö	compound schedule (of reinforcement)
yhdistetty vahvistusaikataulu- tai kiintiö	yoked schedule
yhdistetty vaikutte	compound stimulus
yhdistetty vaikuttehallinta	joint stimulus control
yhteen kiinnitetyt vahvistusaikataulut tai -kiintiöt	interlocking schedule
yhteensopimaton käyttäytyminen	incompatible behavior
yhteensopimattoman käyttäytymisen erillsvahvistaminen	differential reinforcement of incompatible behavior (dri)
yhteisten vaikutteiden ohjelmointi	programming common stimuli
yksilöä koskeva tutkimusasetelma	single-subject design
yksilökohtainen tutkimusasetelma	within-subject design
yksilöllistetty opetusjärjestelmä	personalized system of instruction (psi)
yksinkertainen erottelu tai diskriminaatio	simple discrimination
yksityinen käyttäytyminen	private behavior

Finnish**English**

yksityiset tapahtumat	private events
yleinen tapausohjelmointi	general case programming
yleisö	audience
yleispätevyys (ABA:n dimensio)	generality (dimension of aba)
yleistymiskohta	generalization gradient
yleistynyt ehdollistunut vahviste	generalized conditioned reinforcer
yleistynyt imitaatio	generalized imitation
yleistynyt vastaavuuden tuottamisen laki	generalized matching law
yleistyskoete	generalization probe
ylläpitäminen	maintenance (of behavior change)
ympäristö	environment

Translation Acknowledgements

Contributors (in alphabetical order)

Lauri Parkkinen, MA

Martti Tuomisto, PhD, BCBA-D